

[Wilhelm.]

henseende er det ikke nogen sikkerhed for den bygherre, der går i gang under vilkår, som han ikke kender, for, hvordan de vil være halvandet år senere.

Vi er altså yderst forbeholdne. Jeg synes, efter at have læst arbejdsgruppens redegørelse, at det mest interessante er at se, at nogle simple papirændringer — for andet er det jo ikke, der er jo ikke materielle realiteter i noget af det, man foretager sig her, der går fra en efterbelåning til en forhåndsbelåning, nogle strukturelle ting i disse formalia, som intet har at gøre med, om der bygges mere eller mindre — kan føre til så enorme virkninger, som er beskrevet f. eks. med det ene års overlappning af efterbelåning og forhåndsbelåning og den ekstra udpumpning af obligationer, der vil komme i dette ene år. Altså et system, som er så forrykt opbygget, at bare sådan nogle papirændringer, der intet — jeg gentager: intet — har at gøre med materielle realiteter i vores samfund, fører til den slags problemer, den slags meget massive effekter, som kan ødelægge eller igangsætte, er simpelt hen i bund og grund et forrykt system.

Ordføreren for forslagsstillerne (Ingomar Petersen) (RV):

Grunden til, at det radikale venstre har fremsat dette forslag til folketingsbeslutning, er ikke mindst virkelig at få en tilbundsgående drøftelse af hele problematikken, og en væsentlig ting i denne problematik er simpelt hen en styring af vort boligbyggeri. Vi må bort fra det tilfældige obligationsmarked, som vi har haft. Vi har vel egentlig herhjemme et realkreditsystem som ingen andre steder i verden, og vi må vel erkende, og jeg tror også, at alle erkender, at det ikke fungerer sådan særlig godt.

Det er oplagt, at når der stilles forslag om ret vidtgående ændringer af loven om realkreditinstitutter, så vil man vel nok sådan af hensyn til gammel tradition være tilbøjelig til ikke så let at komme ind i en nytænkning. Men hvis det virkelig skal lykkes at skabe en bedre forudsætning og en bedre samordning mellem pengepolitik og kapitalmarked, så tror jeg, det er nødvendigt, at man holder denne ting fast om forhåndslånene og også holder det andet spørgsmål fast om, at pengene skal være til rådighed i

realkreditinstitutterne, inden de lånes ud. De hænger sammen, disse to ting.

Hvis man på længere sigt skal have den nødvendige styring, så er det nødvendigt med en obligatorisk forhåndslåneordning. Man kan diskutere, om man i en overgangsperiode, indtil man kan indføre det, kan få en vis form for frivillig ordning, men i spørgsmålet om indførelse af en sådan ordning løber man normalt panden imod en mur, for det er rigtigt, som det er sagt heroppe, at det jo vil medføre en dobbelt så stor udstedelse af obligationer. Det eneste tidspunkt, hvor man egentlig har mulighed for at indføre en ordning, er vel egentlig på et tidspunkt, som vi nu kommer i her i løbet af 1975, hvor obligationsudstedelsen vil falde meget stærkt, fordi der ikke er sat så meget nybyggeri i gang. Det er jo sådan et tidspunkt, som er det mest hensigtsmæssige, det bedst egnede tidspunkt at indføre en ordning på. Godt og vel. Samtidig er vi i en vanskelig beskæftigelsesmæssig situation. Men jeg vil egentlig godt spørge: hvornår finder man egentlig nogen sinde det rigtige tidspunkt at indføre den rigtige ordning på?

Jeg synes, der naturligvis er mange ting, bl. a. af teknisk art, som jeg er glad ved at alle har givet tilsagn om virkelig at ville drøfte under udvalgsarbejdet.

Hr. Arne Bjerregaard var også inde på problematikken med indeksslånene, og dette spørgsmål vil vi også meget gerne drøfte under udvalgsarbejdet.

Jeg vil mene, at hvis vi kan få gennemført dette eller noget lignende, kunne vi opnå en stabilisering af rytmen i byggeriet og ligeledes en stabilisering af renteudviklingen på obligationsmarkedet, sådan at vi når ned til en fornuftig rente.

Jeg tror, alle må være enige med mig i, at selv om renten ligesom er langsomt faldende i øjeblikket, så er renten alligevel oppe i en sådan højde, at man næsten skal stå i en tvangssituation for at gå i gang med et byggeri. Den sikssakkurs, som vi har kørt herhjemme, hvor vi reelt ikke har haft nogen styring af vor boligproduktion, reelt ikke har haft nogen som helst styring af landets nøgleindustri, kan vi ikke samfundsøkonomisk fortsætte med. Det almennyttige byggeri kan vi styre, men resten kan vi ikke styre. Hvis der skal være nogen mening med boligforligets tanker om at sikre et fast bo-